

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău  
Judecător: E. Palanciuc  
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău  
Judecători: M. Anton  
N. Vascan  
I. Secrieru

Republica Moldova  
Curtea Supremă de Justiție  
D E C I Z I E

23 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul  
judecătorii

Iulia Sîrcu  
Ion Vîlcov și Vera Macinskaia

examinînd recursul declarat de Șavriev Nicolai,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Șavriev Nicolai împotriva Societății Orbilor din Moldova și Fiodor Nani cu privire la declararea nulă a contractului de investiții în construcția spațiului locativ, declararea nulă a actului de primire-predare asupra spațiului locativ, înlăturarea obstacolelor în folosirea spațiului locativ și evacuarea din acesta fără acordarea altui spațiu locativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2013, prin care nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Șavriev Nicolai,

A C O N S T A T A T:

La 17 ianuarie 2011, Șavriev Nicolai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății Orbilor din Moldova și Fiodor Nani cu privire la declararea nulă a contractului de investiții în construcție a spațiului locativ, declararea nulă a actului de primire-predare a spațiului locativ, înlăturarea obstacolelor în folosirea spațiului locativ și evacuarea din acesta fără acordarea altui spațiu locativ.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că în perioada 05.09.1977-04.04.1990, reclamantul Șavriev Nicolai, fiind invalid de gradul II privind vederea, activa în calitate de mecanic -instalator la întreprinderea de producere „Svetotehnica” a Societății Orbilor din Moldova, în prezent întreprinderea de Instruire și Producție „Lumintehnica” SRL.

La data de 20.10.1977 a primit camera nr.15 din căminul acestei întreprinderi situat în mun.Chișinău șos.Hîncești nr.70/4, fiind luat în aceeași zi la evidență primind viza de reședință în spațiul menționat.

La data de 18.08.1998 prin Hotărârea nr.23/21 Societatea Orbilor din Moldova, în legătură cu starea deplorabilă a căminului, a hotărât reconstruirea și replanificarea căminului, obligațiile fiind puse pe seama întreprinderii „Lumintehnica” SRL, care prin ordinul din 31.07.2001 a ordonat eliberarea totală de către chiriași a căminului în termen

până la 31.08.2001, fapt pentru care reclamantul a fost nevoit să elibereze camera din cămin și să închirieze un alt spațiu locativ.

Ulterior, după efectuarea lucrărilor, reclamantul a aflat că Societatea Orbilor din Moldova a modificat statul căminului în bloc locativ, dar până la aceasta la 19.08.2004 a încheiat un contract investițional privind construcția spațiului locativ nr.1 cu pârâțul, Nani Fiodor, având ca obiect camera nr.15 a căminului, în baza căruia ultimul a devenit proprietarul acestui imobil la 12.12.2007, conform datelor cadastrului bunurilor imobile, necătînd la faptul că până la încheierea contractului avea viza de reședință în aceeași casă în spațiul locativ nr.41.

Concomitent în perioada petrecerii reconstrucției, Societatea Orbilor din Moldova și întreprinderea „Lumintehnica” SRL, au depus în instanța de judecată cerere de chemare împotriva lui, Șavriev Nicolai, prin care au solicitat retragerea vizei de reședință din ap. 15 situat pe șos.Hîncești nr.70/4 mun.Chișinău, care prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28.05.2008 a fost respinsă și admisă cererea reconvențională a lui, Nicolai Șavriev privind recunoașterea dreptului asupra spațiului locativ menționat.

Astfel, Societatea Orbilor din Moldova, întocmind la data de 19.08.2004 contractul investițional privind construcția spațiului locativ nr. 1 cu cet.Nani Fiodor asupra camerei nr.15 situat șos.Hîncești nr.70/4 mun.Chișinău și actul de primire predare în proprietate din 18.05.2007 a încălcat prevederile legislației, iar reclamantul, deținând din anul 1977 până în prezent viza de reședință în imobilul menționat, era și este în drept să participe la privatizarea spațiului locativ în care locuia.

Este evident că pârâțul, Societatea Orbilor din Moldova, sub pretextul petrecerii reconstrucției a imobilului, care trebuia să fie reparat capital reieșind din starea lui deplorabilă a motivat necesitatea vânzării a apartamentelor altor persoane cu starea financiară grea, însă toate hotărârile adoptate de o organizație obștească contravin prevederilor legislației în vigoare.

În legătură cu faptul că, la moment reclamantul nu are posibilitate să se instaleze în spațiul locativ în care are dreptul să locuiască, fiindcă pârâțul, Nani Fiodor locuiește în acest apartament cu membrii familiei, solicită anularea contractului investițional privind construcția spațiului locativ nr.1 încheiat cet.Nani Fiodor, actului de primire-predare a spațiului locativ nr.19 din 18.05.2007 cu evacuarea lui Nani Fiodor și membrilor familiei din camera nr.15 situată în mun. Chișinău șos. Hîncești nr.70/4 și înlăturarea impedimentelor în folosirea spațiului locativ.

Solicită reclamantul admiterea integrală a acțiunii, recunoașterea nulă a contractului de investiții privind construcția spațiului locativ nr. 1 cu Nani Fiodor avînd ca obiect camera nr. 15 de pe Șoseaua Hîncești 70/4 în mun. Chișinău din 19.08.2004 și actul de primire-predare a spațiului locativ nr. 19 din 18 mai 2007 cu restituirea părților în poziția inițială.

Evacuarea lui Fiodor Nani cu toți membrii familiei din spațiu-locativ situat în Chișinău șos. Hîncești nr.70/4 sub nr. 15 fără acordarea altui spațiu-locativ.

Înlăturarea obstacolelor în folosirea de către Șavriev Nicolai a spațiului locativ din mun. Chișinău str. Șoseaua Hîncești 70/4 nr. 15.

Prin hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chişinău din 27 martie 2013 acţiunea înaintată de către Nicolai Şavriev - Serghei Şavriev împotriva Societăţii Orbilor din Moldova şi lui Fiodor Nani cu privire la declararea nulă a contractului investiţiei privind construcţia spaţiului locativ, declararea nulă a actului de primire-predare asupra spaţiului locativ, evacuarea fără acordarea altui spaţiu locativ şi înlăturarea impedimentelor în folosirea spaţiului locativ a fost respinsă.

La 17 aprilie 2013, Şavriev Nicolai a depus cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chişinău. Tot atunci acesta a depus şi o cerere privind scutirea de la plata taxei de stat. În susţinerea celor solicitate acesta a invocat faptul că este invalid de gradul I şi situaţia materială precară ceea ce nu-i permite la achitarea taxei de stat în mărimea stabilită în cadrul instanţa de apel.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 06 iunie 2013, nu sa dat curs cererii de apel depuse de către Şavriev Nicolai, s-a comunicat acestuia despre necesitatea achitării taxei de stat în mărime de 1410 lei, stabilindu-i acestuia un termen de 10 zile din momentul primirii copiei încheierii în cauză. Concomitent s-a explicat apelantului că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile şi nu va prezenta taxa de stat, cererea de apel va fi restituită.

La 02 iulie 2013, Şavriev Nicolai a declarat recurs împotriva încheierii instanţei de apel, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii Curţii de Apel Chişinău din 06 iunie 2013, cu scutirea de la plata taxei de stat în instanţa de apel şi trimiterea cauzei la rejudecare, pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că instanţa de apel nu a ţinut cont de circumstanţele cauzei şi de situaţia materială a acestuia. Mai menţionează recurentul că, instanţa de apel nu s-a expus pe marginea solicitării privind scutirea acestuia de la plata taxei de stat.

Din materialele cauzei rezultă că recurentul a făcut cunoştinţă cu copia încheierii recurate la 23 iunie 2013, fapt confirmat în cererea de recurs, iar recursul a fost declarat la 02 iulie 2013, prin urmare instanţa de recurs consideră recursul declarat în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii Supreme de Justiţie consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis cu casarea încheierii Curţii de Apel Chişinău din 06 iunie 2013 şi cu restituirea pricinii spre rejudecare

În favoarea concluziei enunţate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) C.P.C., instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Din actele pricinii se constată cu certitudine că, la 17 ianuarie 2011, Şavriev Nicolai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societăţii Orbilor din Moldova şi Fiodor Nani cu privire la declararea nulă a contractului de investiţii în construcţie a spaţiului locativ, declararea nulă a actului de primire-predare a spaţiului locativ, înlăturarea obstacolelor în folosirea spaţiului locativ şi evacuarea din acesta fără acordarea altui spaţiu locativ.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 27 martie 2013 acțiunea înaintată de către Nicolai Șavriev - Serghei Șavriev împotriva Societății Orbilor din Moldova și lui Fiodor Nani cu privire la declararea nulă a contractului investiții privind construcția spațiului locativ, declararea nulă a actului de primire-predare asupra spațiului locativ, evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ și înlăturarea impedimentelor în folosirea spațiului locativ a fost respinsă. Ulterior, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, Șavriev Nicolai a contestat-o cu apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2013, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de către Șavriev Nicolai, s-a comunicat acestuia despre necesitatea achitării taxei de stat în mărime de 1410 lei, stabilindu-i acestuia un termen de 10 zile din momentul primirii copieii încheierii în cauză. Concomitent s-a explicat acestuia că, în cazul în care nu va lichida neajunsurile și nu va prezenta taxa de stat, cererea de apel va fi restituită.

Studiind materialele cauzei, colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel nu s-a expus pe marginea solicitării apelantului-recurent privind scutirea acestuia de la plata taxei de stat.

Astfel, din materialele cauzei se denotă faptul că la depunerea cererii de apel, apelantul-recurent a menționat în contextual acesteia ca anexă cererea privind scutirea de la plata taxei de stat, (f.d.158). Acest fapt se confirmă și prin anexarea la materialele cauzei a cererii privind scutirea de la plata taxei de stat (f.d.159).

În vederea celor susmenționate, se constată că prin soluția Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2013 ilegal s-a purces la emiterea încheierii de a nu da curs cererii de apel depuse de către Șavriev Nicolai pe motivul neachitării de către acesta a taxei de stat și cu comunicarea acestuia despre necesitatea achitării taxei de stat în mărime de 1410 lei.

În conformitate cu art. 380 al. (1) CPC, instanța de apel soluționează cererea și demersul participantului la proces ce țin de examinarea apelului după ce ascultă opiniile celorlalți participanți iar (3) CPC precede că cererea și demersurile înaintate se soluționează în conformitate cu prevederile art.48 și 203, instanța de apel nefiind în drept să le respingă din motivul respingerii lor în primă instanță.

În conformitate cu 203 al. (1) cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării pricinii se soluționează prin încheiere judecătorească, după ascultarea opiniilor celorlalți participanți la proces.

Instanța de recurs afirmă că, instanța de apel, nu a elucidat toate circumstanțele care ar duce la soluționarea corectă a prezentului litigiu deoarece la materialele cauzei este prezentă cererea apelantului-recurent privind scutirea acestuia de la plata taxei de stat, fapt pentru care instanța de apel nu s-a expus pe marginea acestei solicitări. Astfel, acest fapt constituie o eroare judiciară care poate fi corectată de către instanța de apel, motiv din care pricina urmează a fi remisă la rejudecare în instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, emiterea încheierii de către instanța de apel, poartă un caracter prematur, deoarece nu au fost constatate toate circumstanțele care au importanță pentru justa

soluționare a cauzei, circumstanță care constituie temei de casare a încheierii judecătorești pronunțate și restituire a pricinii spre rejudecare.

Mai mult decât atât, în conformitate cu art. 373 alin. (1) și (5) C.P.C., instanța de apel verifică în limitele cererii de apel, ale referințelor și a obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în prima instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene, astfel, instanța de recurs reiterează că, obligația de motivare a hotărîrilor judecătorești se regăsește în jurisprudența constantă a Curții Europene pentru Drepturile Omului și își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile și argumentele sale (CEDO, hotărîrea Werner c. Austria din 24.11.1997), combinat cu dreptul părților și că aceste observații și argumente să fie examinate în mod efectiv (CEDO, hotărîrea Van de Hurk c. Olanda din 19.04.1994), iar obligația de motivare a hotărîrilor este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior, ca piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Astfel, din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară a instanței de apel, nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Șavriev Nicolai, și a restitui cauza spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. b) CPC Colegiul, civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

#### DECIDE :

Se admite recursul declarat de Șavriev Nicolai.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 iunie 2013, adoptată în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Șavriev Nicolai împotriva Societății Orbilor din Moldova și Fiodor Nani cu privire la declararea nulă a contractului de investiții în construcția spațiului locativ, declararea nulă a actului de primire-predare asupra spațiului locativ, înlăturarea obstacolelor în folosirea spațiului locativ și evacuarea din acesta fără acordarea altui spațiu locativ, cu remiterea pricinii spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, din faza primirii cererii de apel.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

/Semnătura/ Iulia Sîrcu

Judecătorii

/Semnătura/ Ion Vîlcov

/Semnătura/ Vera Macinskaia

Copia corespunde originalului

Judecător:

Vera Macinskaia